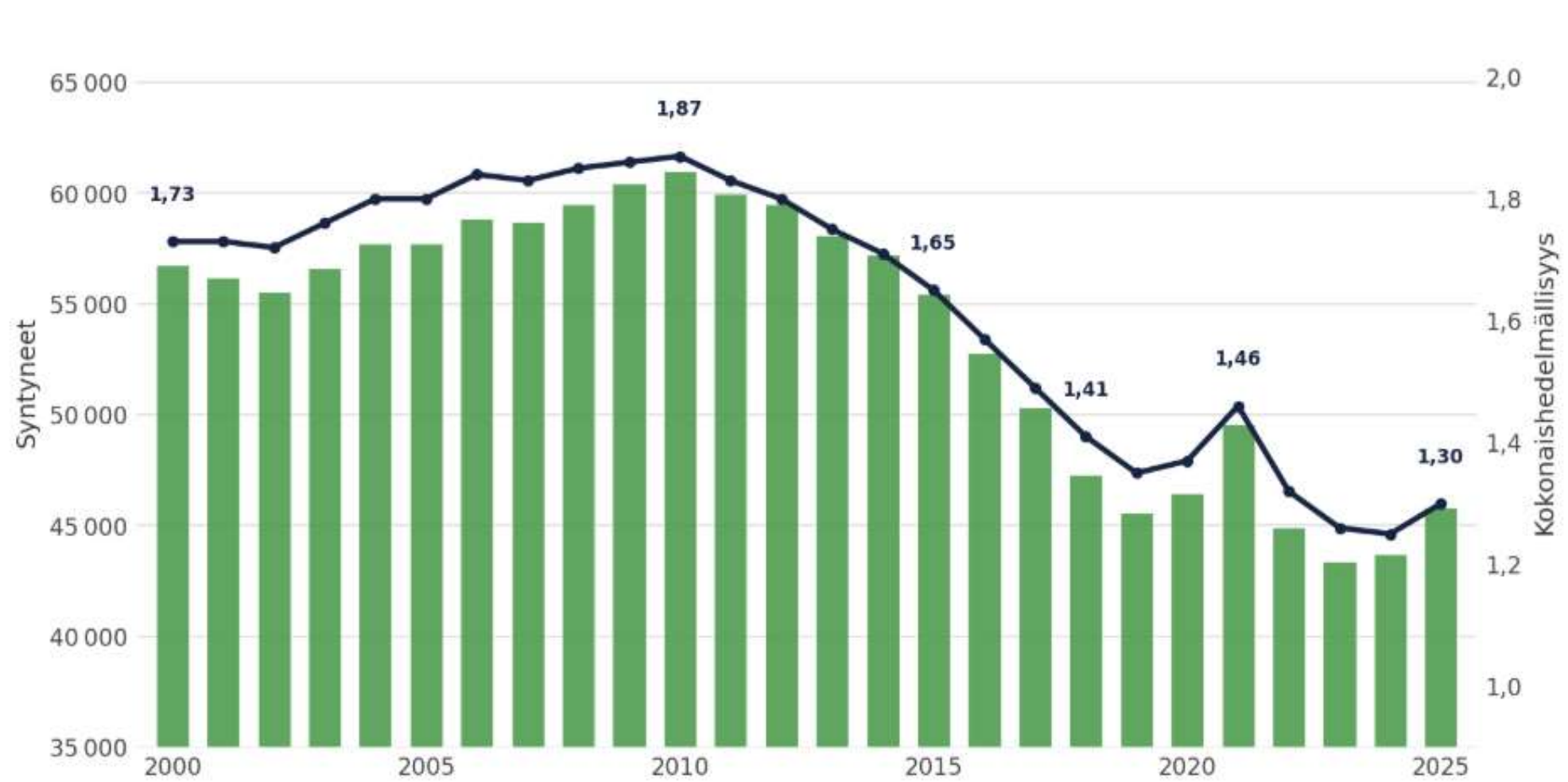

Vauvarahasto - maailman suurimmat vauvabonukset

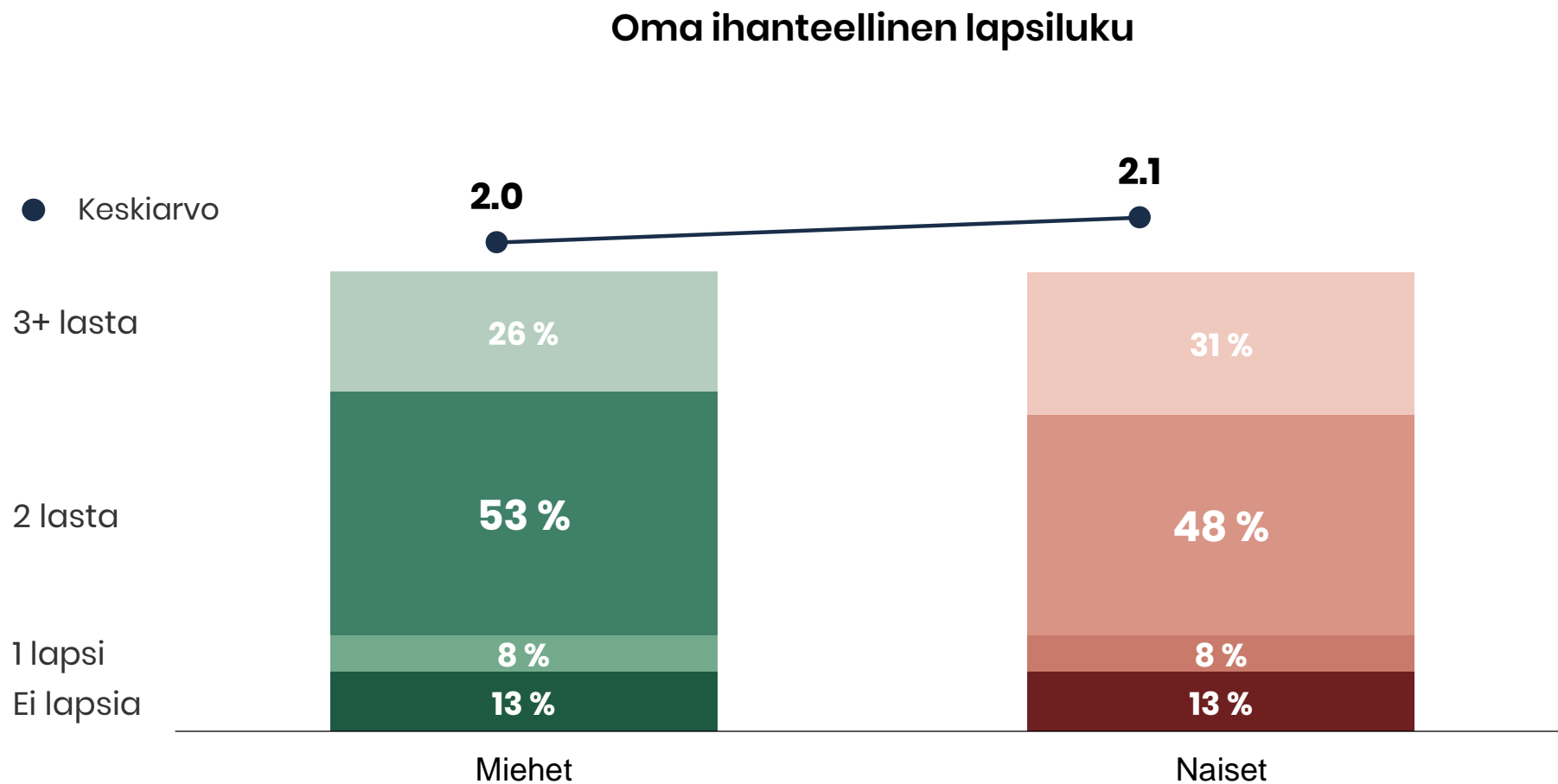
Suomen haaste

Suomen syntyvyys on nyt hyvin alhainen

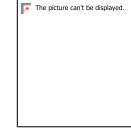
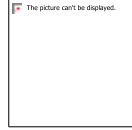
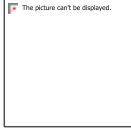

Lähde: Tilastokeskus

Suomalaiset toivovat keskimäärin kahta lasta

Syntyvyyden laskun kolme ajuria

Esikoisten syntymät

- Esikoissyntymien lasku selittää yli 80 % Suomen syntyvyyden laskusta vuoden 2010 jälkeen
- 30–34-vuotiaista naisista yli 50% ja miehistä 64% on lapsettomia

Ajoitus

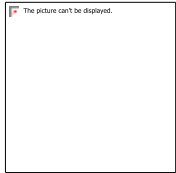
- 25–29-v hedelmällisyys laskenut 43%, yli 35-v. syntyvyys ei enää kasva
- Vanhemmaksituloikä on Pohjoismaiden korkein
- Lastensaannin lykkäntyminen lisää merkittävästi riskiä tahattomalle lapsettomuudelle

Taloudellinen tilanne ja tulot

- Lastensaanti on yhteydessä pariskunnan tuloihin
- Ikäryhmän 30–34-v ylimmän tuloneljänneksen pareilla on 92% korkeampi todennäköisyys saada lapsi kuin alimman tuloneljänneksen pareilla.
- Myös oma kokemus taloustilanteesta on yhteydessä lastensaantiin

Väestöliiton ehdotus syntyvyyskriisin ratkaisemiseksi

Vauvarahasto – maailman suurimmat vauvabonukset

**Valtion ylisukupolvinen
sijoitusrahasto, joka
keskittyy lapsiperheisiin**

1

Kannustin perheellistymisen tueksi

Madaltaa kynnyksiä erityisesti esikoisen saamiseen ja aikaistaa perheen perustamista.

2

5 000 € rahastoidaan jokaiselle syntyvälle vauvalle

Summa kasvaa korkoa korolle ja vapautuu käyttöön, kun henkilö varttuessaan saa oman lapsen. Malli mahdollistaa maailman suurimmat vauvabonukset vanhemmille.

3

Tutkimukseen perustuva malli

Kansainvälisesti ainutlaatuinen malli, joka pohjautuu tutkimustietoon syntyvyyden laskusta ja taloudellisten kannustimien syntyvyysvaikutuksesta.

Vauvarahasto – kuin käänteinen eläkejärjestelmä

- Jokaiselle Suomessa syntyvälle lapselle avataan **5 000 € osuus** valtion hallinnoimaan Vauvarahastoon
- Varat kasvavat korkoa korolle vuosikymmenten ajan ja vapautuvat bonuksena, kun henkilö saa oman lapsen
- Malli mahdollistaa maailman suurimmat vauvabonukset
- Lunastamattomat varat jäävät rahastoon ja korvamerkitään seuraaville sukupolville

Reaalimaksut rahastosta per vanhempi olisivat arviolta¹⁾:

13 250 €

ensimmäisestä lapsesta

3 900 €

toisesta lapsesta

2 900 €

kolmannesta lapsesta

Lisäksi väliaikainen ratkaisu - Vauvabonuksia 20 vuoden ajan

- Vauvarahaston vaikutus alkaa näkyä vasta sukupolven päästä, mutta **syntyvyyskriisi vaatii välittömiä toimia.**
- Ehdotamme siksi noin 20 vuodeksi **uutta perhe-etuutta:** nykyvanhemmille maksettavat syntymäbonukset kolmesta ensimmäisestä lapsesta.
- Välitön ratkaisu tukee lapsitoiveiden toteutumista heti ja luo sillan siihen asti, kunnes Vauvarahaston varat alkavat vaikuttaa.

5 000 €

ensimmäisestä lapsesta

2 000 €

toisesta lapsesta

500 €

kolmannesta lapsesta

Ennustetut syntyvyysvaikutukset

KOKONAISHEDELMÄLLISYYS

~2,0

Vauvarahaston kannustimilla,
väliaikaisratkaisulla noin 1,6

VÄLIAIKAINEN RATKAISU

+7 000

vauvaa lisää verrattuna siihen, että
mitään ei tehtäisi

VAUVARAHASTO

+15 000

lisävauvojen määrä parhaimmillaan

Tulokset ovat linjassa muissa maissa toteutettujen kannustimien syntyvyysvaikutusten kanssa:
suuremmilla kannustimilla on suurempi vaikutus.

Huom: simulaatio ei huomioi muuttoliikkeen tai kuolleisuuden mahdollisia vaihteluja yli ajan, eikä tulojen ja lastensaannin väliseen yhteyteen mahdollisesti vaikuttavia muita tekijöitä.

Arvioidut kustannukset

KOKONAISKUSTANNUS

325 m€

Keskivertainen vuosikustannus

VÄLIAIKAINEN RATKAISU

95 m€

Keskivertainen vuosikustannus¹

VAUVARAHASTO

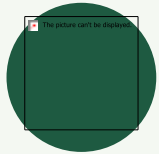
230 m€

Keskivertainen vuosittainen sijoitus

Kokoluokaltaan vuosikustannus vertautuu seuraavasti vuoden 2025 talouden avainlukuihin

- 0.12 % bruttokansantuotteesta
- 0.37 % valtion vuosibudjetista
- 0.81 % maksetuista eläkkeistä
- 23 % maksetuista lapsilisistä

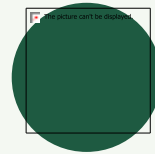
Vauvarahaston tavoitteet

01

Lapsitoiveiden toteutuminen

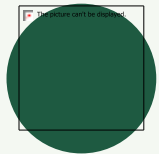
Madalletaan taloudellista kynnystä perheellistymiseltä ja mahdollistetaan lapsitoiveiden toteutuminen.

02

Uusi sukupolvisopimus

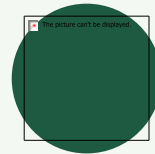
Sukupolvet ylittävä politiikka, jossa myös tuleviin sukupolviin panostetaan riittävästi. Investoiminen lapsiin on taloudellisesti perusteltua, sillä syntyvyyden laskun pitkän aikavälin kustannukset ylittävät selvästi tarvittavat panostukset.

03

Perhemyönteinen Suomi

Rakennetaan Suomesta jälleen maailman paras paikka perustaa perhe ja kasvattaa lapsia.

04

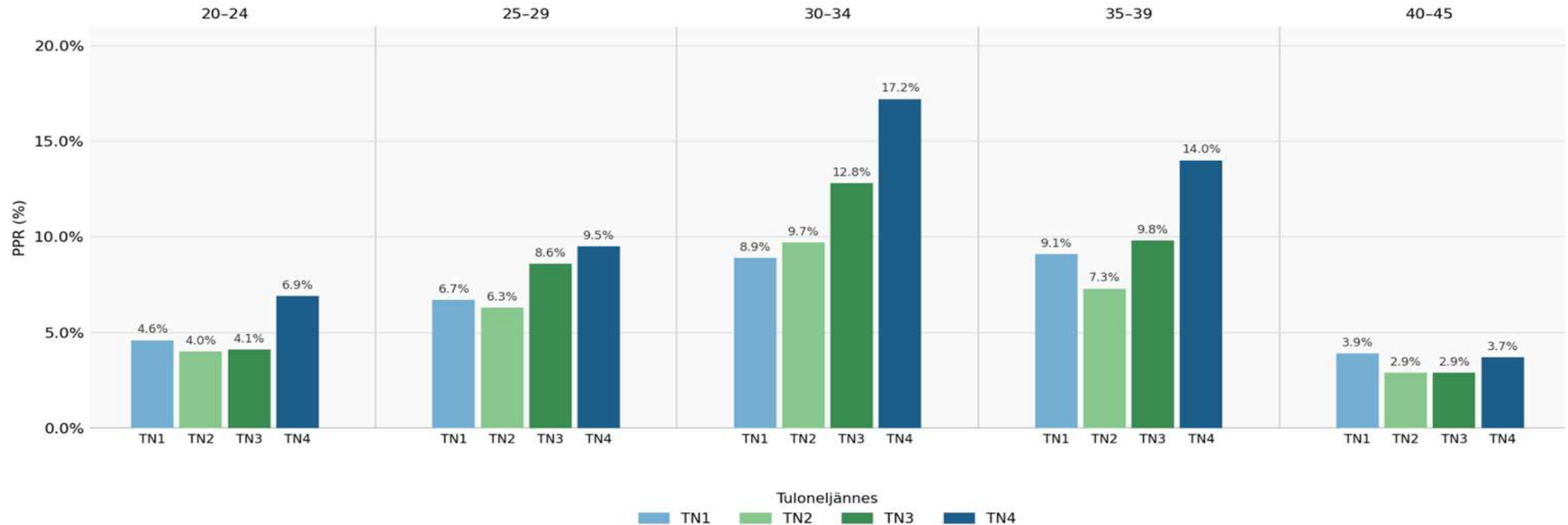
Suunnannäyttäjät maailmalle

Suomi perheystävällisen politiikan edelläkävijänä ja kansainvälisen syntyvyysdialogin veturi.

Vauvarahaston ennustetut vaikutukset rekisteriaineistoon perustuvassa mallinnuksessa

Pariskuntien tulot ovat yhteydessä esikoisen saantiin

Miltei kaikissa 5-v. ikäryhmissä korkeatuloisimmat av(i)oliitossa elävät saavat muita todennäköisemmin esikoisen. Ikäryhmässä 30-34-v., jossa saadaan eniten lapsia, todennäköisyys lapsiperheellistyä on korkeimman tuloneljänneksen pariskunnilla 92% korkeampi kuin alimman tuloneljänneksen pariskunnilla.

Simulaatio rekisteriaineistolla

Mitä malli tekee?

- Keskitymme av(i)oliitossa asuviin heteropareihin.
- Rekisteriaineistolla kalibroitu **agettipohjainen malli** simuloi naisten lastensaantipäätöksiä.
- Seuraa 20–44-vuotiaita naisia vuodesta 2021 eteenpäin.
- Mallissa syntyy lapsi jos pariskunnan tulotaso ylittää lapseen liittyvät arvioidut kustannukset.
- Ei ota huomioon muuttoliikettä.

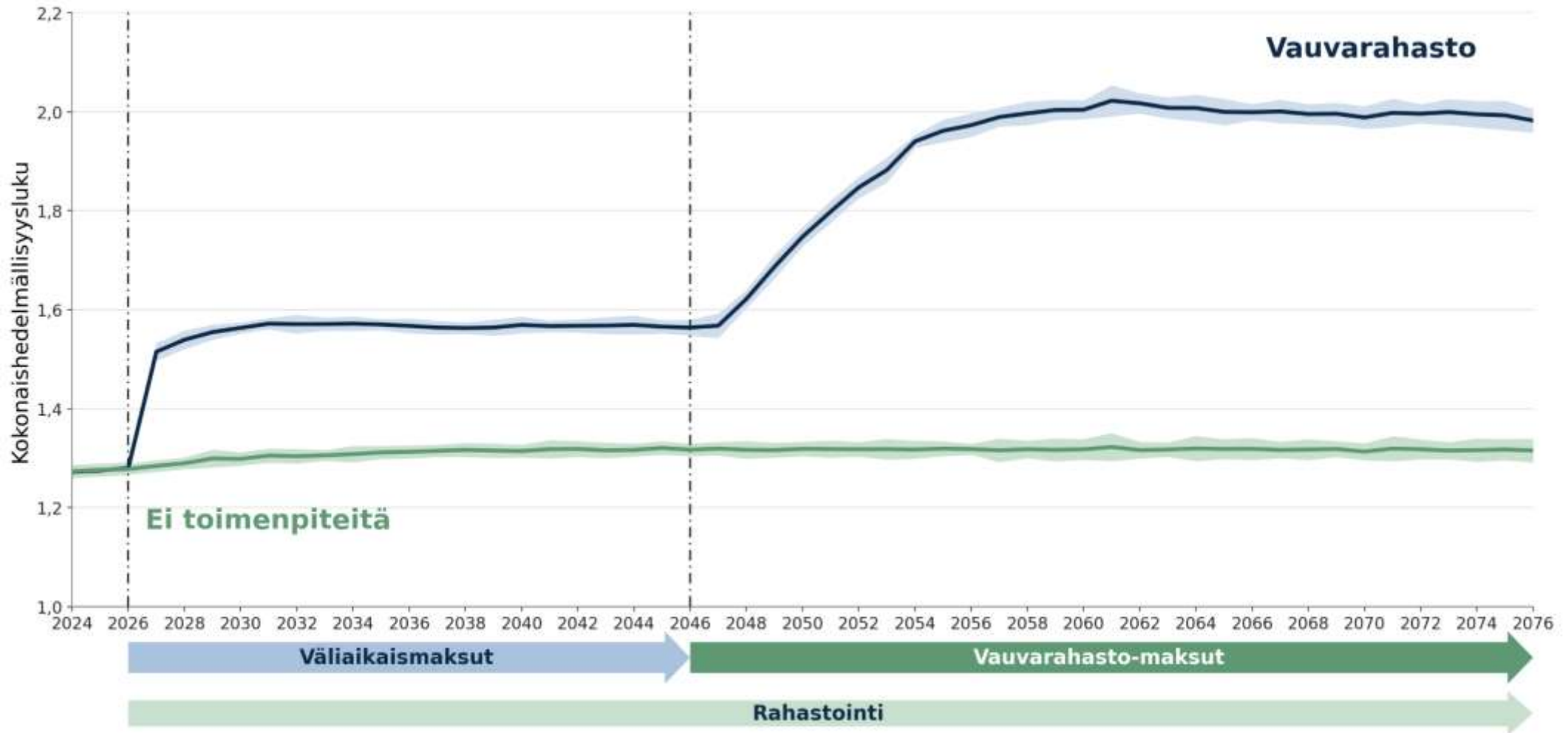
Kolme oletusta mallinnetussa päätöksessä

- **Taloudelliset kustannukset:**
lapsen taloudelliset kustannukset kasvavat tulojen myötä
- **Vertaisvaikutus:**
matala lapsiluku suhteessa ikätovereihin lisää todennäköisyyttä saada lisää lapsia
- **Biologinen hedelmällisyys:**
laskee iän myötä, erityisesti 35. ikävuoden jälkeen

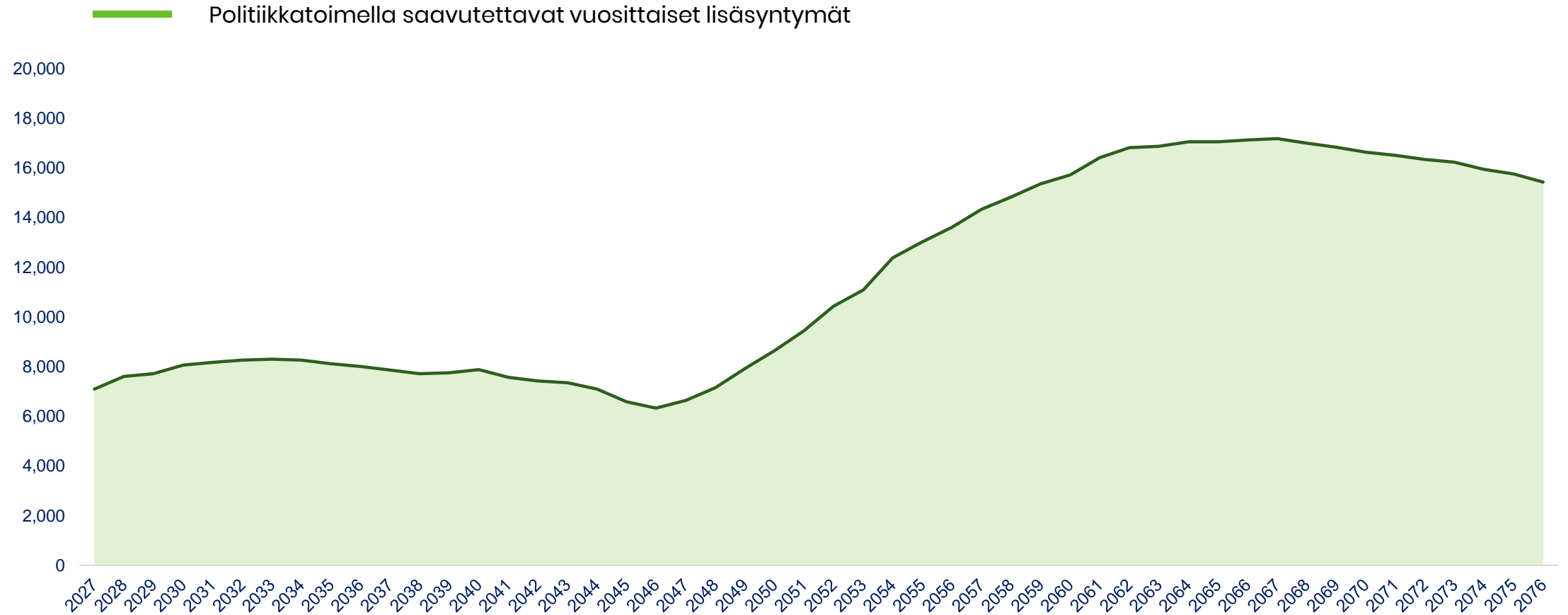
KESKEISIÄ TULOKSIA

- Malli on sovitettu vuoden 2022 syntyvyysdataan ja testattu vuoden 2023 aineistolla.
- Taloudelliset kustannukset selittävät mallissa lastensaantia vertaisvaikusta enemmän.

Mallinnettu vaikutus kokonaishedelmällisyyteen

Ennustetut lisäsyntymät Vauvarahastolla

HUOM. Syntymien määrään vaikuttaa myös hedelmällisessä iässä olevien naisten määrä eri vuosikymmeninä.

Koska tarvitsemme toisiamme

Yleisökysymykset

Asiantuntijapaneeli: Uusi sukupolvisopimus Suomelle

Finnveran pääekonomisti **Mauri Kotamäki**

Sitran Ratkaisut -toiminnon johtaja **Kalle Nieminen**

Helsingin yliopiston professori **Niku Määttänen**

Väestöliiton toimitusjohtaja **Tiina Ristikari**

Väestöliiton puheenjohtaja, kansanedustaja **Hilkka Kemppi**

Keskustelua johdattelee **Jarkko Nissinen** Väestöliitosta

Paneelikeskustelu: Lapsiperheellistyminen ja sen esteet

Työelämän tutkimusmatkailija ja työpsykologi **Jaakko Sahimaa**

Kirjailija ja Valeäiti-blogin tuottaja **Hanne Kettunen**

Sisällöntuottaja ja valmentaja **Josefiina Lahtinen**

Yrittäjä ja tuottaja **Dora Palmroos**

Keskustelua johdattelee **Max Heino** Väestöliitosta

Malja kevääälle!

Väestöliitto

Koska tarvitsemme toisiamme